

Keskustelu- ja tiedotustilaisuus liittyen Vanjärven päiväkodin tiloista luopumiseen

Aika tiistai 22.9.2020 klo 18.00 – 20.15

Paikka Vanjärven seuraintalo

Osallistujat Erillisen osallistujaluettelon mukaisesti (läsnä 22 henkilöä). Tilaisuutta oli myös mahdollisuus seurata etäyhteyden kautta ja siten esittää kysymyksiä ja kommentteja.

Vihdin kunnan puolesta paikalla olivat

kunnanjohtaja Erkki Eerola
sivistys- ja hyvinvointijohtaja Mari Haapanen
talousjohtaja Henri Seppänen
tekninen johtaja Matti Kokkinen
varhaiskasvatuspäällikkö Taina Vainio
kulttuurituottaja Tommi Muhli (tekniikka)
hallintojohtaja Noora Nordberg (muistion pitäjä)

Asia Keskustelu- ja tiedotustilaisuuden aiheena oli kunnanjohtajan 10.8.2020 julkaistu esitysluonnos koskien Vihdin talouden tasapainotusohjelma vuosille 2021-2023 (Vihta-ohjelma). Vihta-ohjelmaan sisältyy ehdotus Vanjärven päiväkodin tiloista luopumiseksi. Tilaisuuden tarkoituksena on kertoa tarkemmin esitetyn toimenpiteen taustoista ja vaikutuksista sekä antaa osallistujille mahdollisuus lausua asiasta oma näkemyksensä sekä esittää kysymyksiä paikalle oleville Vihdin kunnan edustajille.

Tilaisuuden alussa pidettiin lyhyet alustukset asiasta, jonka jälkeen asiasta käytiin keskustelua.

Viranhaltijoiden alustukset

Kunnanjohtaja Erkki Eerola

Kunnanjohtaja kertoi omassa esityksessään Vihta-ohjelman perusteista. Vihdin kunnan taloudellinen tilanne edellyttää sopeuttamistoimia. Käyttömenot ovat kasvaneet voimakkaasti erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon menojen johdosta ja samanaikaisesti verotulot eivät ole kasvaneet riittävästi kattamaan kulukasvua. Väestön nopea ikääntyminen tulee kasvattamaan palvelutarvetta entisestään. Samanaikaisesti lasten määrä on vähentynyt merkittävästi koko maassa. Korona aiheuttaa merkittäviä ja osin vaikeasti ennustettavia menolisäyksiä erityisesti erikoissairaanhoidon osalta, mutta myös tulomenetyksiä mm. päivähoitomaksujen ja tilavuokrien osalta. Lisäksi koronalla tulee olemaan pitkäkestoisempia vaikutuksia elinkeinoelämään ja kunnan työllisyyteen, jotka taas vaikuttavat verokertymään.

Vuosi 2020 olisi nykyisellä talousennusteella kolmas peräkkäinen merkittävästi alijäämäinen vuosi, jonka jälkeen taseen kumulatiivinen ylijäämä on syöty. Kuntalaki edellyttää kuntaa ryhtymään toimenpiteisiin taloudellisen tilanteen korjaamiseksi.

Kunnanjohtajan ehdotus talouden tasapainotustoimiksi vuosille 2021-2023 (Vihta-ohjelma) on julkaistu 10.8.2020. Tavoitteena on ennen varsinaista päätöksentekoa käydä esitykseen sisältyvistä taloutta tasapainottavista toimenpide-ehdotuksista mahdollisimman laajaa keskustelua ja saada siten lisää tietoa ja ymmärrystä toimenpiteiden vaikutuksista. Päätöksiä Vihta-ohjelman toimenpiteiden osalta tehdään talousarvion yhteydessä. Lasten ja nuorten lautakunta käsittelee talousarvioehdotusta kokouksessaan 26.9.2020, kunnanhallituksen käsittely on 26.-28.10.2020 ja kunnanvaltuusto päättäneesi asiasta kokouksessaan 9.11.2020. Mikäli valtuusto päättää myöntää määrärahan Vanjärven päiväkodille vain kevätkaudelle, tullaan valtuustoon viemään vielä erillinen päätösehdotus päiväkodin toiminnan lakkauttamisesta.

Sopeutustarve vuosille 2021-2023 on kaikkiaan 43,2 miljoonaa euroa. Tästä Vihta-ohjelman toimenpiteillä pyritään kolmen vuoden aikana sopeuttamaan taloutta n. 23 miljoonan euron edestä. Toimenpiteisiin sisältyy sekä tuloja lisääviä keinoja että menojen leikkaamista.

Talousjohtaja Henri Seppänen

Talousjohtaja esitteli tarkemmin Vanjärven päiväkodin lakkauttamisesityksen taloudellisia vaikutuksia. Talouslukuja on jonkin verran tarkennettu 10.8.2020 julkaistusta esityksestä, ja ne on tallennettu kunnan internet-sivuille (https://www.vihti.fi/wp-content/uploads/2020/09/Vanjarven-paivakodin-kulujen-yksityiskohtaisempi-selvitys_22092020.pdf).

Vanjärven päiväkodin lakkauttamisesta on arvioitu syntyvän vuosittain 190 000 – 195 000 euron säästö. Säästö muodostuu henkilöstökustannuksista (kolme kasvatushenkilöä ja puolikas talousapulaisen tehtävä, n. 170 000 euroa), muista toiminnan säästöistä (n. 5 000 euroa), sekä ylläpito- ja puhdistuskustannuksista (n. 15 000 – 20 000 euroa).

Arvioituun kustannussäästöön vaikuttaa esikoululaisten kuljetustarve. Ennakkotiedon mukaan alueella on 10 esiopetusikäistä lasta, ja Vanjärven päiväkodin neljä esiopetukseen tulevaa lasta mahtuvat nykyisiin koulukuljetuksiin. Mikäli kuitenkin kaikki alueen tulevat esikoululaiset ovat pelkässä esiopetuksessa ja tarvitsevat kuljetusta, edellyttäisi se todennäköisesti lisää auton tarvetta (n. 60 000 euroa) koululaisten jatkaessa Vanjärvellä. Tämä lisäkustannus vähentäisi vuosittaista säästöä.

Varhaiskasvatuspäällikkö Taina Vainio

Varhaiskasvatuspäällikkö kertoi omassa esityksessään, että talouden tasapainottamiseksi on jouduttu tekemään myös vaikeita säästöesityksiä. Vanjärven päiväkodissa on tällä hetkellä 13 lasta, aiempina vuosina lasten määrä on ollut n. 20. Lapsimäärän mukaan riittäisi kaksi kasvatushenkilöä, mutta päiväkodin toiminnan turvaaminen aukioloaikojen puitteissa edellyttää kolmea kasvatushenkilöä. Vaikka Vanjärven päiväkotia ei päätettäisikään lakkauttaa, on todennäköistä, että henkilöstörakennetta muutetaan.

Lapsimäärän kehitykseen on osaltaan vaikuttanut se, että Vanjärvelle ei ole ollut mahdollista ottaa vaippaikäisiä lapsia, sillä tilat eivät täytä siltä osin ergonomiamääräyksiä. Pienempiä lapsia on ohjattu kirkonkylän päiväkoteihin sekä aiemmin perhepäivähoitoon.

Vanjärven päiväkodin lapset on mahdollista sijoittaa Metsäpolun ja Myrskylänmäen päiväkoteihin syksyllä 2021. Huoltajakyselyn perusteella toimenpiteen vaikutuksena kylän yhteisöllisyys heikkenisi, kun kaikki kylän lapset eivät enää olisi samassa päiväkodissa, lasten kuljettamisesta kirkonkylälle aiheutuisi perheille haasteita sekä koulupolku päiväkodista kouluun samassa pihapiirissä katkeaisi.

Mikäli Vanjärven päiväkotia päätetään lakkauttaa, päättyy toiminta siellä kesäkuun lopussa, ja lapset siirtyvät elokuussa kirkonkylän päiväkotiin. Vanhemmilta kysytään tarkempia siirtotoiveita tammikuussa.

Osallistujien esittämät kysymykset ja kommentit

Keskustelun aikana esiin nousseet kysymykset ja kommentit on pyritty kirjaamaan esittäjän ilmaisemassa muodossa.

- Vanjärven päiväkodin lakkauttamisessa säästö tulee pääsääntöisesti henkilöstökuluista. Millä tarkkuudella on selvitetty mahdollisia henkilöstösäästöjä ilman päiväkodin lakkauttamista?
 - Vastaus: tasapainotusohjelmaa laadittaessa on käytetty hyväksi ulkopuolisen asiantuntijan tekemää, laajaan kuntamateriaaliin perustuvaa arviota toimintojen säästöpotentiaalista sekä käyty läpi yli 50 kunnan säästöohjelmat. Helpot toiminnalliset säästöt on Vihdissä tehty jo aiemmin, ja kaikki henkilöstösäästöt edellyttävät leikkauksia palvelutasoon ja/tai palveluverkkoon. Tasapainotuksesta käydyssä keskustelussa on noussut esiin myös henkilöstön lomautukset. Lomautukset ovat mahdollisia, mutta kertaluontoisia säästöjä. Tavoitteena on etsiä rakenteellisia säästöjä. Lisäksi merkittävä osa Vihta-ohjelmassa esitetyistä säästötoimenpiteistä vaikuttaa henkilöstökustannuksia vähentävästi.
- Mikä olisi taloudellinen vaikutus, jos kirkonkylältä lakkautettaisiin ryhmä Vanjärven sijaan?
 - Vastaus: varhaiskasvatuksen henkilöstömenoja vähennetään joka tapauksessa lapsimäärän vähenemisen vuoksi n. 350 000 euroa ensi vuonna.
- Miten henkilöstökulut vähenevät, kun henkilöstö siirtyy vain eri yksikköön? Varhaiskasvatuksessa mitoitus määrää henkilöstötarpeen.
 - Vastaus: tarkoitus on hyödyntää varhaiskasvatushenkilöstön luonnollista poistumaa. Määräaikaisia työsuhteita ei uusita, irtisanoutuvien ja eläköityvien tilalle ei palkata uusia työntekijöitä. Vanjärveltä siirtyvät vakinaiset työntekijät siirretään näin vapautuviin tehtäviin.
- Vanjärvellä on päiväkotia-ikäisiä lapsia enemmän kuin hoidossa, mikä on lasten määrä alueella?
 - Vastaus: esi- ja varhaiskasvatusikäisiä lapsia alueella on kaikkiaan 37.
- Onko vaippaikäisten siirtoon kirkonkylän päiväkoteihin ollut syynä vain ergonomiamääräykset? Jos näin on, kyläseura voi hoitaa asian kuntoon. Kiinteistö on edullinen, eikä näköpiirissä ole peruskorjaustarvetta. Mikä todellisuudessa olisi säästö, jos kaikki lapset olisivat Vanjärven päiväkodissa? Puolet kylän asukkaista alle 18 vuotiaita,

Vanjärvi on muuttovoittopaikka, tänne muutetaan tekemään lapsia. Päiväkotiin on tulossa 20 lasta nyt ja tulevaisuudessa.

- Vastaus: vaippaikäisten hoitamiseen edellytettävien muutosten kustannuksista ei ole tarkkaa tietoa. Kunnan tulee itse tehdä kiinteistön edellyttämät korjaukset, jotta ne täyttävät toiminnan edellytykset. Asiasta tullaan esittämään tarkemmat selvitykset ennen päätöksentekoa.
- Maaseutumaiset ympäristöt, joissa on yhteisöllisyyttä lisääviä lähipalveluita, ovat kasvattaneet suosiotaan. Vanjärvellä on veronmaksukykyisiä asukkaita, päiväkodin lakkauttamisella menetetään verotuloja, kun kylälle ei tule enää ketään. Päiväkodin lakkauttamisen säästö suhteutettuna koko Vihta-säästöön on todella pieni, n. 2 %, mutta vaikutus tulovirtaan on paljon suurempi.
- Onko laskelmasta vähennetty kaikki näennäiset kulut (mm. sisäiset vuokrat, joita ei ole olemassakaan)? Kahdeksan vuotta sitten samankokoisen yksityisen päiväkodin kustannukset olivat n. 100 000 euroa.
 - Vastaus: laskelmissa on mukana vain ulkoiset kulut, henkilöstökulut ovat yksistään 170 000 euroa.
- Miten päiväkodin lakkauttamisesta voi aiheutua kolmen kasvattajan säästö, jos lapsimäärä edellyttää sen verran henkilöstöä?
 - Vastaus: myös kirkonkylän lapsimäärä vähenee ja Vanjärven päiväkodin lasten on mahdollista siirtyä kirkonkylän päiväkotiryhmistä vapautuville paikoille. Vanjärven järjestelyjen johdosta edellytetyt yhden kasvattajan ja talousapulaisen tehtävät vähenevät heti. Vakinaisessa palvelussuhteessa oleville kasvatushenkilöille osoitetaan toinen työskentelypaikka kunnasta mm. määräaikaisten päättymisen ja irtisanoutumisen johdosta vapautuviin tehtäviin.
- Jos päiväkodissa olisi mahdollista hoitaa myös vaippaikäisiä, päiväkoti olisi täynnä. Täällä tehdään lapsia. Kiinteistöt menevät hyvin kaupaksi, rakennuspaikkoja on helppo saada käyttöön, kun kylällä ei emätilatarkasteluongelmaa. Kylän kasvu ei tule maksamaan kunnalle mitään. Maan hallituksen tarkoituksena on houkutella ihmiset töihin, ja lapsia tulee varhaiskasvatusmaksujen alenemisen myötä lisää varhaiskasvatukseen. Päiväkodin myötä iltapäivähoito häviäisi myös. Tämä on elinvoimainen ja kasvava kylä. Kyläläiset ovat valmiita Vanjärven brändäykseen ja markkinointiin, realistisena tavoitteena on saada kymmenen uutta perhettä vuodessa muuttamaan kylälle.
- Lasten liikkuminen kasvavassa iässä on äärimmäisen tärkeää. Kylämäinen ympäristö monipuolisine liikkumismahdollisuuksineen tarjoaa paremmat mahdollisuudet liikkumiseen kuin kaupunkimainen ympäristö.
- Kylään muuton syynä yhdeksän vuotta sitten oli nimenomaan päiväkoti ja koulu. Kylän koulu ja päiväkoti ovat poikkeuksellisen hyvä palvelu lapsiperheille, mutta niiden avulla järjestetään myös ikäihmiselle aktiviteetteja. Koulu ja päiväkoti ovat kylän kilpailutekijöitä. Jos päiväkoti nyt lakkautetaan, sitä ei varmasti tulla koskaan palauttamaan.
- Jos päiväkoti lakkautetaan, mistä seuraavalla kerralla säästetään? Parempi olisi houkutella lisää asukkaita säästämisen sijaan.
- Kun yritysmaailmassa piti säästää, ensin lomautettiin suunnittelu ja sitten myynti, jonka jälkeen ei ollutkaan enää mitään myytävää. Eikö kunnankin kannata mieluummin panostaa elinvoimaan?

- Vastaus: kunnan talouden tasapainottamiseksi tarvitaankin sekä menojen leikkauksia mutta myös tulojen lisäämistä. Syntyvyyttä on kuitenkin vaikea ennustaa, toistaiseksi se vähenee koko maassa, eikä ole varmuutta siitä, että riittääkö muuttoliike kattamaan vähenevää lasten määrää ja miten kuntaan mahdollisesti muuttavat lapset sijoittuvat alueellisesti. Lasten määrän väheneminen edellyttää varhaiskasvatuksen palveluverkon tarkastelua.
- Turvallisuuden tunne ja tulevaisuuden näkymä saa ihmiset tekemään lapsia. Täältä saa kohtuuhintaisen talon ja turvallisen ympäristön, se on edellytys lapsimäärän lisääntymiselle. Vanjärvi on hyvä yhteisö, jossa on kaikki lähipalvelut ja vahva yhteisöllisyys, ainutlaatuinen ympäristö.
- Korona on vaikuttanut lapsimäärään, kun lapsia on pidetty tartuntavaaran vuoksi kotona, eli kyseessä on tilapäinen notkahdus lapsimäärässä.
- Päiväkodin lakkauttaminen vaikuttaisi lasten liikkumiseen dramaattisesti, kun päiväkotiin ei voisi enää kävellä ja hiihtää. Pelkästään yhden perheen osalta päiväkodin lakkauttaminen lisäisi ajokilometrejä 12 000 km vuodessa, ja tämä romuttaa mahdollisuuden elää ekologisesti. Ekologisten kylien, jossa autoa ei tarvita jokapäiväiseen liikkumiseen, brändiä pitäisi hyödyntää paremmin. Tällä päätöksellä näivetetään elinvoimainen kylä, ja juuri tänä maailman aikana, kun trendi maallemuuton osalta on kääntynyt ja maalle halutaan muuttaa entistä enemmän.
- Kaikkein halukkaimpia muuttajia ovat 30-40 vuotiaat perheelliset, nyt pitäisi ottaa tilaisuudesta vaarin.
- Poikkeuksellinen vuosi on osaltaan vaikuttanut lapsimääriin. Kun lapset ovat päiväkodissa väljemmin ja kaikki kylän lapset yhdessä, eivätkä osaltaan levitä tai hanki tauteja muualta, säästytään tartunnoilta ja siten pandemian vaikutuksilta. Tämä tulee varmasti säästöinä takaisin.
- Säästöjä pitää arvioida kokonaisuutena, ja kaikkien on osallistuttava talkoisiin. Suurin osa kuntalaisista toivoo, että lapsista ja nuorista ei säästettäisi. Lapsia ja nuoria pitää priorisoida, lapset kasvattaa mahdollisimman turvallisessa ympäristössä.
 - Vastaus: Lasten ja nuorten lautakunnan osuus säästöistä on vain n. 0,5 miljoonaa euroa vuodessa. Kunnan toimintamenot ovat n. 160 miljoonaa euroa vuodessa, josta Karviaisen osuus on noin puolet. Kunnan jäljelle jäävistä menoista lasten ja nuorten palvelut kattaa noin puolet. Tähän suhteutettuna lasten ja nuorten lautakunnan osuus säästöistä on hyvin maltillinen.
- Miten käy Vanjärven koululle jos päiväkotit lakkautetaan, milloin tulee uusi säästökierros?
 - Vastaus: oppilasmäärissä on tapahtumassa jyrkkä lasku lähivuosina, mikäli muuttoliike ei tuo tähän muutosta. Tässä vaiheessa Vanjärven koulun oppilaita ei kuitenkaan ole mahdollista sijoittaa lähiyksiköihin. Vihta-ohjelmaan sisältyy Vihtijärven koulun lakkauttaminen, jonka oppilaat on mahdollista siirtää Haimoon kouluun.
- Päiväkotit on erillinen siiveke, mutta jakaa saman infrastruktuurin koulun kanssa. Kyläseura voi ostaa rakennuksen yhdellä eurolla, tuskin kovin paljon muita ostajia ilmaantuu. Koulu on aikanaan valittu Suomen kauneimmaksi koulurakennukseksi. Sisäilmaongelmia ei ole, eikä juuri peruskorjaustarvetta. Rakennukset vain paranevat vanhetessaan.
 - Vastaus: koulu ja päiväkotit ovat samaa pihapiiriä, joten päiväkotirakennuksen realisoinnissa tulee huomioida koulutoiminnan vaikutukset.

- Liikkumisen väheneminen aiheuttaa ylipainoa ja lisää terveystoimenpiteitä, Vanjärvellä on hyvät liikkumismahdollisuudet.
- Edellisen laman aikaan yritysmaailmassa toimitusjohtaja halusi irtisanoa henkilöstöä, mutta muu johto vastusti. Koko henkilöstö lomautettiin kuudeksi viikoksi. Lomautus vain yhdisti henkilöstöä, ja 95 % on edelleen samassa paikassa töissä.
- Päiväkodin lakkauttaminen voi nostaa sotekustannuksia.
- Tilastot lasten määrästä loppuivat vuoteen 2021, päätöksiä tehtäessä pitäisi nähdä vähän pidemmälle, ettei tehdä ratkaisua tehdä yhden poikkeusvuoden perusteella.
- Miksi lapsia on kuultu päiväkodin lakkauttamisesta? Minkälaisia vastauksia voi päiväkotikäiseltä lapselta saada, voiko lapsi ymmärtää tilannetta?
 - Vastaus: kyseessä ei ole ollut varsinainen kuuleminen, vaan lasten kanssa on keskusteltu asiasta. Lapsia halutaan osallistaa heitä koskevaan päätöksentekoon. Lapsen ei tarvitse ymmärtää lakkauttamista tai sen vaikutuksia. Lapsilta on kysytty, mikä on tärkeää päiväkodissa, miltä tuntuu, jos joutuisi siirtymään toiseen päiväkotiin, minkälainen on mukava päiväkoti, jne.
- Aiemmin päiväkodissa on ollut pesutilat, mutta kunta on poistanut ne toimistotilojen takia vuonna 2013, vielä viime vuonna tilassa oli pesuportaat ergonomiasta helpottamassa.
 - Vastaus: selvitetään, milloin pesutilat on mahdollisesti poistettu ja mitä niiden rakentaminen tarkoittaisi.
- Vanjärven päiväkodissa on aiemmin ollut vaippakäisiä.
 - Vastaus: iän perusteella voidaan karkeasti arvioida käyttäväkö lapsi vaippoja, mutta se riippuu lopulta lapsen henkilökohtaisesta kehityksestä.
- Syntyykö päiväkodin lakkautuksesta kunnalle työttömyyskustannuksia?
 - Vastaus: vakinaista henkilöstöä siirretään kunnan vapaana oleviin tai määräaikaisten pöytätyötehtävien tai irtisanoutumisten johdosta vapautuviin tehtäviin.
- Onko ajateltu Vanjärven päiväkodin muuttamista ryhmäperhepäiväkodiksi?
 - Vastaus: kunnat ovat pääosin luopuneet ryhmäperhepäiväkodeista niiden kalleuden vuoksi. Ryhmäperhepäiväkodissa voi olla vain 4 lasta/hoitaja, jolloin päiväkotiin mahtuisi nykyisellä henkilöstömitoituksella vain 12 lasta.
- Nyt kannattaisi huomioida pienten yksiköiden edut pandemian aikana.
- Palvelut on Vanjärvellä tuotettu edullisesti, ja lisäarvoa saadaan päiväkodin ja koulun yhdistämisestä. Tulovirran kasvattaminen olisi elintärkeää, ei kannata lakkauttaa edullisimpia ja lapsen edun mukaisia palveluita.
 - Vastaus: päiväkodin arvioitua osuutta kiinteistökustannuksista on tarkennettu alaspäin alkuperäisestä arviosta.
- Säästöt ovat esitettyä pienemmät. Jos henkilöstön osalta vähennetään kaksi henkilötyövuotta ja samanaikaisesti kuljetuskustannukset kasvavat, jää säästö paljon esitettyä pienemmäksi.
- Mikä olisi todellinen säästö, jos kirkonkylältä vähennetään henkilöstöä ja siirretään lapsia kirkonkylältä Vanjärvelle.
 - Vastaus: jos vaippakäisiä lapsia voitaisiin hoitaa Vanjärvellä, olisi mahdollista siirtää lapsia kirkonkylältä Vanjärven päiväkotiin. Silloin lapsimäärän vähentyessä on

- mahdollista vähentää kasvatushenkilöstön määrää kirkolta. Muutokseen liittyy myös kuljetustarpeet, tällä hetkellä kuljetussuunnat ovat kirkonkylälle.
- Esitetty kiinteistösäästö ei ole realistinen. Vaikka lapset lähtisivät päiväkodin kiinteistöistä, on rakennuksessa pidettävä lämmöt päällä. Tonttia ei myöskään saada kovin helposti lohkottua, kun kiinteistöllä kiinteistöjärjestelmät ovat yhteiset koulun kanssa.
 - Vastaus: kiinteistöjärjestelmät ovat hallinnonjakosopimuksella sovittavissa. Laskelmassa päiväkodin kustannuksiksi on arvioitu vain 20 % kiinteistöjen kokonaiskustannuksista, arviossa on huomioitu myös tyhjän kiinteistön lämmitystarve.
 - Lapsen olisi paras olla kotona, toiseksi paras vaihtoehto ovat pienet varhaiskasvatusyksiköt.
 - Voiko päiväkodin lakkauttaminen olla tilapäinen kokeilu, jolloin vuoden tai kahden päästä tehtäisiin oikeammat laskelmat, ja vasta sen jälkeen lopullinen päätös.
 - Lasta ei haluta turhaan vaihtaa päiväkodista toiseen. Kun vaippaikäisiä ei ole voitu hoitaa Vanjärvellä, lapset ovat jääneet kirkonkylälle päiväkotiin, ja sen vuoksi lapsimäärät Vanjärvellä vähenevät.
 - Tuntuu kohtuuttomalta, että kylissä ollaan nettomaksajia. Kirkonkylällä palveluita vähennetään, nyt hammashoitola ja kirjastoauto. Päiväkodin lakkauttamisen johdosta vanhemmat joutuvat hankkimaan perheeseen uuden auton ja kuljettamaan lapsia kauemmas päiväkotiin.
 - Vastaus: kirkonkylälle on vasta valmistunut Vihdin historian suurin investointi, uusi koulukeskus Vihko, jossa sijaitsevat myös nuorisotilat sekä kirkonkylän kirjaston uudet tilat. Kirkonkylälle on myös rakennettu uusia liikuntatiloja.
 - Viimeiset 40 vuotta on ollut esillä, että koulun oppilasmäärät laskevat, on vain ajan kysymys, kun kouluakin esitetään lakkautettavaksi.
 - Säästöillä siirretään kustannuksia palveluiden tuottajalta palveluiden käyttäjille.
 - Onko huomioitu se, että Vanjärven lapset siirtyvät Karkkilaan yksityisten palveluiden käyttäjäksi, jolloin kunta korvaa maksusetelillä tästä aiheutuneet kustannukset?
 - Vastaus: huoltajalla on mahdollisuus hakea lapselle hoitopaikkaa myös toisen kunnan alueelta. Kunta päättää, voidaanko hoitopaikka antaa. Vihdin tavoitteena on omalta osaltaan mahdollistaa myös karkkilalaisten lasten siirtyminen Vanjärven päiväkotiin.
 - Onko laskelmissa huomioitu vaikutus alueen kiinteistöjen arvoon?
 - Vastaus: laskelmissa ei asiaa ole huomioitu, mutta asia kirjataan muistioon päätöksentekijöille huomioitavaksi.
 - Vihdin kannattaisi houkutella nuoria perheitä maaseudulla, varhaiskasvatuspalveluita vähentämällä ei ikärakenne parane.
 - Koulun oppilasmäärä on säilynyt hyvänä, kun usko lisääntyi siihen, että koulua ei lakkauteta.

Kunnanjohtajan loppupuheenvuoro

Kunnanjohtaja kiitti osallistujia aktiivisuudesta sekä hyvästä ja rakentavasta keskustelusta. Keskustelussa esitetyt kommentit antavat lisää tietoa päätöksentekoa varten. Päätöksenteon kannalta on tärkeää, että esitysluonnosta on mahdollista arvioida ja kommentoida kolme

kuukautta ennen varsinaista päätöksentekoa, jotta keskustelujen kautta on mahdollista saada kaikki mahdollinen päätökseen vaikuttava tieto.

Tiedossa on haastavia valintoja, jos jokin säästöehdotus jätetään pois lopullisesta kokonaisuudesta, on tilalle löydettävä muita toimenpiteitä. Tärkeää on katsoa kokonaisuutta. Viranhaltijoille jäi tilaisuudesta selvitettäviä asioita, selvitykset kuten myös muistio tästä tilaisuudesta toimitetaan päättäjille ennen päätöksentekoa.